

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΕΥΤΕΡΑΝ ΠΡΟΣ

ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ, ΤΗΝ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΜΕΝΗΝ ΤΗ ΔΕΚΑΤῃ ΕΒΔΟΜῃ ΚΥΡΙΑΚῃ.

Γαλ. 1. 12. **Ε**ΠΕΙΔΗ οὐκ ἄνθρωπος, ἀλλ' αὐτός ὁ τοῦ θεοῦ υἱός, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἀπεκάλυψεν εἰς τὸν Παῦλον τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀληθείας, καθὼς αὐτὸς μαρτυρεῖ λέγων* «Οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου » παρέλαβον αὐτό, οὐδὲ ἐδιδάχθην· ἀλλὰ δι' » ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ » διὰ τοῦτο ὁ λόγος τοῦ κηρύγματος αὐτοῦ οὐδεμίαν χρείαν εἶχε τῆς τῶν προφητικῶν λόγων μαρτυρίας καὶ ἐπιβεβαιώσεως, Αὐτὸς ὁμοίως ὁ παμμακάριστος ἐπεσήριζε τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ διὰ τῶν προφητικῶν προορρήσεων, δεικνύων, ὅτι σύμφωνοί εἰσιν αἱ δύο διαθήκαι, καὶ ὅτι εἷς καὶ ὁ αὐτὸς θεὸς ἐστὶν ὁ ποιητὴς καὶ τῆς παλαιᾶς καὶ τῆς νέας, καὶ ὅτι οὐκ ἄλλην διδασκαλίαν κηρύττει, εἰμὴ αὐτὴν τὴν ὑπὸ τοῦ παναγίου πνεύματος διὰ τῶν προφητῶν προκηρυχθεῖσαν, καὶ διὰ πολλῶν συμβόλων προτυπωθεῖσαν·

ἐκ τούτου βλέπομεν, ὅτι πᾶσα ἡ θεολογία ἡ ἐν τῇ σήμερον ἀναγνωθείση ἐπιστολῇ αὐτοῦ, θεμελιούται ἐπὶ τὰ διδάγματα τῆς παλαιᾶς διαθήκης. Δι' αὐτῆς δὲ μαθηθάνομεν, ποία ἐστὶν ἡ ἀληθινὴ ἀγιωσύνη, καὶ ἀκούομεν τὸν τοῦ Χριστοῦ μακρόστολον διδάσκοντα καὶ λέγοντα, ὅτι τοιαύτην ἀγιωσύνην χρεωσοῦσιν ἐπιτελέσαι πάντες οἱ εἰς Χριστὸν πιστεύοντες· ἡμεῖς οὖν ἐκφράζομεν τὸ νόημα ταύτης τῆς ἐπουρανοῦ διδασκαλίας, ὑμεῖς δὲ οἱ ἀκούοντες προσηλώσατε τὸν νοῦν εἰς τὴν ταύτης κατανόησιν, ἵνα καταξιώθητε ἐπιτελέσαι τὴν νομοθετουμένην ἀγιωσύνην ἐν φόβῳ θεοῦ.

Ἄδελφοί, ὑμεῖς ἐξ ἐναντίας θεοῦ ζῶντος, καθὼς εἶπεν ὁ θεός· ὅτι ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐμπεριπα-

τήσω καὶ ἔσομαι αὐτῶν θεός, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι λαός.

Εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Λευϊτικοῦ ἀναγινώσκωμεν τὰ ἐξῆς· «Καὶ θήσω τὴν σκηνὴν μου ἐν ὑμῖν, καὶ οὐ βδελύξεται ἡ ψυχὴ μου ὑμᾶς, Καὶ ἐμπεριπατήσω ἐν ὑμῖν· καὶ ἔσομαι ὑμῶν θεός, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι λαός. Τὸ δὲ, α' Ἔσομαι ὑμῶν θεός καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι λαός» προηγόρευσαν καὶ οἱ ἅγιοι προφῆται, ὁ Ἱερεμίας δηλονότι, καὶ ὁ Ἰσζακιήλ, καὶ ὁ Ζαχαρίας. Βλέπε δὲ, πῶς ὁ θεόφρων Παῦλος διὰ τῆς ἐν αὐτῷ ἀποστολικῆς χάριτος οὐ κατὰ λέξιν, ἀλλὰ κατ' ἐκλογὴν ἀρμοδίαν εἰς τὴν ἔννοιαν, ἐξέλαβε τοῦ Λευϊτικοῦ τὰ λόγια, ἐφαρμόσας αὐτὰ εἰς τοὺς πιστεύοντας εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν κατὰ τὸ ἀληθὲς αὐτῶν νόημα, καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ προειπόντος αὐτὰ θεοῦ· διὸ ἀντὶ τοῦ, «Ἐν ὑμῖν», εἶπεν τὸ, «Ἐν αὐτοῖς», διερμηνεύσας τὸ «θήσω τὴν σκηνὴν μου», διὰ τοῦ «Ἐνοικήσω», καὶ σιωπήσας τὸ «Οὐ βδελύξεται ἡ ψυχὴ μου ὑμᾶς» διὰ τοῦ λόγου τὸ σύντομον. Παρατήρησον δὲ καὶ τὴν τοῦ λόγου κατασκευὴν προβάλλει πρῶτον ὡς πρότασιν τὸ, «Ἐμεῖς ἐσὲ λαός» θεοῦ ζῶντος· Ἐμεῖς, λέγει, οἱ χριστιανοί, ἐσὲ κατοικητήριον τοῦ θεοῦ, οὐχὶ θεοῦ φθαρτοῦ καὶ θνητοῦ καθὼς οἱ τῶν εἰδωλολατρῶν θεοί, οἵτινες ἦσαν φθαρτὰ ξόανα καὶ θνητοὶ ἄνθρωποι, ἀλλὰ τοῦ ἀφθάρτου καὶ ἀθανάτου θεοῦ, ὅστις ἐστὶ θεός ζῶν καὶ διαμένων εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας· μετὰ δὲ τὴν πρότασιν ἐπάγει εὐθὺς καὶ τὴν ἀπόδειξιν,

λέγων· ὁ θεός ἐβεβαίωσε τοῦτο, εἰπὼν· «κατοικήσω καὶ ἐμπεριπατήσω ἐν αὐτοῖς», ἤγουν ἐν τοῖς πιστεύουσιν εἰς ἐμὲ, καὶ ἔσομαι θεός αὐτῶν, αὐτοὶ δὲ ἔσονται ἠγαπημένος καὶ ἐκλεκτός μου λαός· τὸ αὐτὸ δὲ ὑπεσχέθη καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν· α' Ἐάν τις ἀγαπᾷ ^{ιο. 14.} ^{23.} με, εἶπε, τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτόν ἐλευσόμεθα, καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσομεν. Εἶπε δὲ ὁ θεός διὰ μὲν τῆς παλαιᾶς διαθήκης «θήσω τὴν σκηνὴν μου, καὶ ἐμπεριπατήσω», ἵνα φανερώσῃ τὴν τοῦ νόμου μετὰθεσιν· διότι μετατίθεται ἐκ τόπου εἰς τόπον, καὶ ἡ σκηνὴ καὶ ὁ περιπατῶν· διὰ δὲ τῆς νέας εἶπεν· «Ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν ποιήσομεν», ἵνα δηλοποιήσῃ τὸ ἀμετάθετον καὶ σερεὸν καὶ μόνιμον τῆς εὐαγγελικῆς διδασκαλίας καὶ τῶν εὐαγγελικῶν χαρισμάτων. Πῶς δὲ ὁ θεός κατοικεῖ ἐν ἡμῖν καὶ ἐμπεριπατεῖ; Κατοικεῖ μὲν, φωτίζων, σπυρίζων, ἐνδυναμῶν ἡμᾶς διὰ τῆς χάριτος τοῦ παναγίου αὐτοῦ πνεύματος· ἐμπεριπατεῖ δὲ ἐν ἡμῖν, ἀκολουθῶν, καὶ ὀδηγῶν, καὶ συνεργῶν ἡμᾶς εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν. Μετὰ δὲ τὴν ἀπόδειξιν συνάγει ὁ θεῖος ἀπόστολος τὸ συμπέρασμα ἐξ αὐτῶν τῶν προφητικῶν προρρήσεων, λέγων·

Διὸ ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν, ^{2. Κορ. 6.} ^{17.} καὶ ἀφορίσθητε, λέγει Κύριος· καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἄπτεσθε· καὶ γὰρ εἰσδέξομαι ὑμᾶς. Καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς

υἱούς καὶ θυγατέρας, λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

Ὁ προφήτης Ἡσαΐας διδάσκων τοὺς Ἰσραηλίτας, ἵνα ἀπέχωσιν ἀπὸ τῆς θρησκείας καὶ τῶν πονηρῶν πράξεων, τῶν ἐν Βαβυλῶνι ειδωλολατρῶν, εἶπε ταῦτα·

« Ἀπόστητε, ἀπόστητε, ἐξέλθετε ἐκεῖθεν, »
 « καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἄψησθε, ἐξέλθετε ἐκ »
 « μέσου αὐτῆς, ἀφορίσθητε οἱ φέροντες τὰ »
 « σκεύη Κυρίου· καὶ ὁ ἐπισυνάγων ὑμᾶς »
 « θεὸς Ἰσραὴλ ». Προφητεῶν δὲ περὶ τῆς εἰς Χριστὸν ἐπιστροφῆς τῶν ἐθνῶν, ἐκήρυττε, λέγων « Ἄγε τοὺς υἱούς μου ἀπὸ τῆς πόρ- »
 « ρῶθεν, καὶ τὰς θυγατέρας μου ἀπ' ἄ- »
 « κρων τῆς γῆς »· ὁ δὲ προφήτης Νάθαν εἶπεν ὡς ἐκ προσώπου τοῦ θεοῦ πρὸς τὸν Δαβίδ· « Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, »
 « καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν ». Ταύτας τὰς προφητικὰς ῥήσεις ἐκφράζει ὁ θεὸς ἀπόστολος, καθὼς προλαβὸν εἶπομεν· καὶ παρασιωπᾷ μὲν τινα ἐξ αὐτῶν λόγια διὰ τὴν συντομίαν, μεθερμηνεύει δὲ τὸ, « Καὶ »
 « ὁ ἐπισυνάγων ὑμᾶς θεὸς Ἰσραὴλ », διὰ τοῦ, « Καὶ ἐγὼ εἰσδέξομαι ὑμᾶς ». Τίνες δὲ εἰσιν ἐκεῖνοι, περὶ ὧν λέγει· « Ἐξέλθετε ἐκ »
 « μέσου αὐτῶν καὶ ἀφορίσθητε »; Οἱ ἀσεβεῖς εἰσιν οὗτοι καὶ οἱ πεπληρωμένοι ἀνθρωποὶ· τούτων τὰς διδασκαλίας καὶ τὰς ὁμιλίας παραγγέλλει, ἵνα φεύγωμεν καὶ ἀποστρεφώμεθα, διότι « Φθείρουσιν ἡθῆ »
 « χρηστὰ ὁμιλίας κακαί ». Ἀκαθαρσία δὲ ἐστὶν ἡ ἁμαρτία, καθότι μολύνει τὴν ψυχὴν· διὰ δὲ τοῦ, « Καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἄπτεσθε »

ἐσήμανε τὴν τελείαν ἀποχὴν οὐ μόνον τῆς πράξεως, ἀλλὰ καὶ τῶν λογισμῶν τῆς ἁμαρτίας· ὅταν δὲ φύγωμεν τὴν ἀπιστίαν, καὶ τὴν ἁμαρτίαν, καὶ προσελθόντες πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, καταξιωθῶμεν διὰ τοῦ θεοῦ βαπτίσματος τοῦ μεγάλου τῆς υἰοθεσίας χαρίσματος, τότε αὐτὸς μὲν γίνεται πατὴρ ἡμῶν, ἡμεῖς δὲ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ κληρονόμοι τῆς αἰωνίου αὐτοῦ βασιλείας.

Ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοὶ, καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες ἁγίωσύνην ἐν φόβῳ θεοῦ.

Ποταί εἰσιν αἱ ἐπαγγελίαι, ἡγουν αἱ ὑποσχέσεις; Ἡ ἐνοίκησις τοῦ θεοῦ ἐν ἡμῖν· « Καὶ ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐμπεριπα- »
 « τήσω ». Ἡ σωτηρία καὶ ἡ δόξα, ὅσῃν ἔχει ὁ λαὸς τοῦ θεοῦ· « Καὶ ἔσομαι αὐτῶν θεός, »
 « καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι λαός ». Τὸ μέγα τοῦ θεοῦ χάρισμα, ἡγουν ἡ υἰοθεσία· « Καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα, καὶ ὑμεῖς »
 « ἔσεθέ μοι εἰς υἱούς καὶ θυγατέρας, λέγει »
 « Κύριος παντοκράτωρ. Ταῦτα ὅλως ὑπεσχέσθη ὁ θεὸς ἐπὶ τῇ ὑποθέσει, ὅτι ὑμεῖς ἀκούσαντες τὸ θεῖον αὐτοῦ πρόσαγμα, ἐξ- »
 « ερχόμεθα καὶ ἀποχωριζόμεθα ἀπὸ τῆς ἀπιστίας, καὶ ἀποσρεφόμεθα παντελῶς τὴν ἀκαρθασίαν τῆς ἁμαρτίας· διότι εἶπεν· »
 « Ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν, καὶ ἀφορίσθη- »
 « τε, λέγει Κύριος· καὶ ἀκαρθάτου μὴ

Ἡσ. 52.
11. 12.

Ἡσ. 43. 6.

2. Βαβ. 7.
14.

1. Κορ. 15.
33.

2. Κορ. 7.
1.

2. Κορ. 6.
16.

Αὐτ. 19.

Αὐτ. 17.

» ἄπτεσθε· καὶ γὰρ εἰσδέξομαι ὑμᾶς ». Ὁ Παῦλος οὖν ἀνακεφαλαίων τα ὑπ' αὐτοῦ προειρημένα, λέγει· ἐπειδὴ ὑπεσχέθη ὁ θεὸς ἐκπληρῶσαι ταύτας τὰς ὑπ' αὐτοῦ δοθείσας ἡμῖν ἐπαγγελίας, εἰάν ἡμεῖς ἐξέλθωμεν ἐκ τῆς ἀπιστίας, καὶ ἀποστραφῶμεν παντελῶς τὴν ἁμαρτίαν, διὰ τοῦτο καθαρῶμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ πάσης σαρκικῆς καὶ ψυχικῆς ἀκαθαρσίας, καὶ ἐπιτελέσωμεν ἔργα ἅγια ἐν φόβῳ θεοῦ, ἵνα καταξιωθῶμεν τῆς ἀπολαύσεως τῶν θείων ὑποσχέσεων.

Ἐπειδὴ δέ τινες μὲν ποιοῦσι τὰ καλὰ ἔργα οὐχὶ διὰ τὸν φόβον τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ διὰ τὸν φόβον τῆς τιμωρίας τῶν ἀρχόντων· τινὲς δὲ οὐχὶ διὰ τὸν φόβον τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ διὰ τὸν ἔπαινον καὶ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων, διὰ τοῦτο εἶπεν, « Ἐν φόβῳ θεοῦ », ἵνα φανερώσῃ, ὅτι ἐκεῖνοι μόνοι ἐπιτελοῦσιν ἁγιωσύνην, ἥγουν γίνονται ἅγιοι, ὅσοι διὰ τὸν φόβον τοῦ θεοῦ ποιοῦσι τῆς ἀρετῆς τὰ ἔργα.

